

2008. május 22., csütörtök

5. emlékeztet rá, hogy a társulási megállapodás politikai párbeszédet ír elő az Európai Parlament és a libanoni parlament között a két intézmény közötti együttműködési politika alapján;
6. ismételten hangsúlyozza az UNIFIL szerepének fontosságát; alapvető fontosságúnak tartja, hogy a libanoni kormány teljes szuverenitással és hatékony ellenőrzéssel bírjon az ország területe és határai felett minden olyan tevékenység tekintetében, amely az állam fennhatósága alá esik, és ezáltal biztosítsa az ország és a polgárok biztonságát;
7. ismételten felkéri az érintett feleket, hogy támogassák a Rafík al-Haríri volt libanoni miniszterelnök meggyilkolásáért és Libanonban elkövetett más politikai gyilkosságokért felelős személyek felett ítélező nemzetközi bíróság munkáját, és sürgeti Szíriát, hogy teljes mértékben működjön együtt a bírósággal;
8. sürgeti a libanoni hatóságokat, hogy tegyenek meg minden erőfeszítést a palesztin menekültekkel szemben minden hátrányos megkülönböztetés megszüntetésére; ismételten arra kéri a nemzetközi közösséget, hogy növelje támogatását a tartós rendezés érdekében;
9. felszólítja Szíriát, hogy tartózkodjon minden olyan beavatkozástól, mely negatív hatással lehet a libanoni belpolitikára, és töltsön be konstruktív szerepet abban, hogy az országban megeremthető legyen stabilitás; konstruktív szerep betöltésére kéri Iránt és Szíriát; felkéri az összes érintett felet, hogy tegyenek eleget az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1559. (2004) és 1701. (2006) sz. határozatának Libanon függetlenségének, szuverenitásának, biztonságának és stabilitásának tiszteletben tartása tekintetében, továbbá emlékeztet rá, hogy a fegyveres milíciáknak tilos fegyvert eladni;
10. ismételten támogatásának ad hangot az Európai Unió azon elhatározását illetően, hogy segítséget nyújt Libanonnak a gazdasági szerkezetátalakításban; felkéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy folytassák Libanon újjáépítésének és gazdasági fellendítésének támogatására irányuló erőfeszítéseiket, és alakítsanak ki szorosabb együttműködést az ország civil társadalmával, az ország demokratizálódásának további előmozdítása érdekében;
11. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a közös kül- és biztonságpolitika főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ főtitkárának, az Arab Liga főtitkárának, a kvartett közel-keleti megbízottjának, az Euromediterrán Parlamenti Közgyűlés elnökének, Libanon kormányának és parlamentjének, valamint Szíria elnökének és parlamentjének, valamint Irán kormányának és parlamentjének.

Az élelmiszerárak emelkedése az Európai Unióban és a fejlődő országokban

P6_TA(2008)0229

Az Európai Parlament 2008. május 22-i állásfoglalása az élelmiszeráraknak az EU-ban és a fejlődő országokban tapasztalt növekedéséről

(2009/C 279 E/14)

Az Európai Parlament,

- mivel idén van az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 60. évfordulója, és 25. cikkének (1) bekezdése az élelemhez való jogról szól,
- tekintettel az 1996-os világelelmészeti csúcstalálkozó következtetéseire, valamint arra a célkitűzésre, hogy az éhező emberek száma 2015-ig a felére csökkenjen,
- tekintettel az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányában foglalt kötelezettségekre, különösen annak az élelemhez való jogról szóló 11. cikkére, amelyhez az Európai Unió valamennyi tagállama csatlakozott,

2008. május 22., csütörtök

- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának „A világméretű élelmiszerválság többek közt a meredeken emelkedő élelmiszerárak által okozott súlyosbodásának kedvezőtlen hatása az élelemhez való jog érvényesítésére” témájú, 2008. május 22-én Genfben tartandó különleges ülésére,
  - tekintettel a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői, az Európai Parlament és az Európai Bizottság által a humanitárius segítségnyújtásról elfogadott „Európai konszenzus a humanitárius segélyről” című együttes nyilatkozatra ⁽¹⁾,
  - tekintettel az EK-Szerződés 33. cikkére,
  - tekintettel a KAP jelenleg zajló állapotfelmérésére,
  - tekintettel a Mezőgazdaságtudományi és fejlesztési technológiai nemzetközi felmérés (IAASTD) globális élelmiszermelésről szóló legutóbbi ajánlásaira, amelyeket az ENSZ Fejlesztési Programja, Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO), a Világbank és a nemzetközi közösség más szervezetei kezdeményeztek és hajtottak végre,
  - tekintettel az éghajlatváltozással foglalkozó kormányközi munkacsoport (IPCC) jelentéseire,
  - tekintettel a dohai fejlesztési forduló jelenleg zajló tárgyalásaira,
  - tekintettel a fejlesztésbarát gazdasági partnerségi megállapodásokról (EPA) szóló, az AKCS–EU közös parlamenti közgyűlés által 2007. november 22-én elfogadott kigali nyilatkozatra,
  - tekintettel az emelkedő élelmiszer- és takarmányárak növekedéséről szóló, 2007. október 25-i állásfoglalására ⁽²⁾,
  - tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel a termékek árának sokéves stagnálását vagy csökkenését követően a búza világpiaci árának növekedése 2008 februárjára 36 hónap alatt elérte a 181%-ot, a rizs ára 2008. január óta 141%-kal nőtt, a globális általános élelmiszerárak pedig 83%-kal emelkedtek;
- B. mivel az áremelkedés 7 évvel vetette vissza a szegénység csökkentésére vonatkozó célokat, és mivel a Világbank számításai szerint a felfelé tartó élelmiszerárak a fejlődő országokban több mint 100 millió ember taszíthatnak még súlyosabb szegénységbe;
- C. mivel a világon 854 millió ember éhezik vagy alultáplált (élelmiszer-bizonytalanság), és ez a szám évente 4 millióval nő; mivel 170 millió gyermek alultáplált, és évente 5,6 millió gyermek hal meg a nem megfelelő táplálkozás következtében;
- D. mivel a jelenlegi élelmiszerválság a mezőgazdasági és élelmiszerárak körüli megnövekedett spekuláció következménye is;
- E. mivel a FAO szerint a fejlődő országokban az élelmiszer a fogyasztói kiadások 60–80%-át teszi ki, míg az iparosodott országokban csupán 10–20%-át; mivel az élelmiszerárak emelkedése leginkább az alacsony jövedelmű háztartásokat sújtja;
- F. mivel az elmúlt évtizedekben a Világbank, a Nemzetközi Valutaalap és a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) kereskedelmi liberalizációt kényszerítettek a fejlődő országokra egy széles körű, export-orientált mezőgazdasági modell bevezetése érdekében, a fenntartható helyi élelmiszermelés és élelmiszerpiaci árak kárára;

⁽¹⁾ HL C 25., 2008.1.30., 1. o.

⁽²⁾ P6_TA(2007)0480.

2008. május 22., csütörtök

- G. mivel az áremelkedések súlyosbítják a hozzáférés problémáját, különösen az alacsony jövedelműek vagy jövedelemmel nem rendelkezők esetében;
- H. mivel az élelmiszer-kereslet a világ lakosságának növekedésével együtt nő, különösen az olyan felemelkedő országokban, mint India és Kína; mivel bolygónkon, amely a FAO szerint 12 milliárd embert képes eltartani, globális értelemben nincs élelmiszerhiány; hangsúlyozva, hogy a búzatermés és a rizstermés 2007-ben igen jó volt; mivel a 2007-es év terméséből feltehetőleg csupán 1,01 milliárd tonnányit fordítanak emberek ételmezésére, míg jelentős mennyiség (760 millió tonna) jut állatok takarmányozására, és mintegy 100 millió tonna mezőgazdasági üzemanyagok előállítására; mivel a legutóbbi becslések szerint a világ 2008-as gabonatermése 2,6%-os növekedéssel el fogja érni a 2,164 milliárd tonnányi rekordmennyiséget; mivel ugyanakkor ezek a becslések a kedvező klímaviszonyoktól függenek;
- I. mivel sok fejlődő ország nem használja ki élelmiszertermelési lehetőségeit; mivel a fejlődő országok és a nemzetközi pénzügyi intézmények nem fektettek be a mezőgazdaságba, a vidékfejlesztésbe és a gazdálkodók képzésébe, különösen a kis gazdálkodóknak tisztességtelen versenyhelyzettel kellett szembesülniük, amely tovább fokozta szegénységüket és sebezhetőségüket, valamint csökkentette az elegendő élelmiszer termelésére szolgáló kapacitásaikat;
- J. mivel a fejlődő országokban a mezőgazdaság fellendülésének egyik komoly akadálya az, hogy a kistermelők gyakran nem kaphatnak mikrohitelt, vagy kölcsönt a javított minőségű takarmánymagokba, permetezőszerekbe és öntözőberendezésekbe történő befektetés céljára, illetve a termést a kártevőktől és növénybetegségektől védő szükséges eszközök beszerzésére, néha abból adódóan, hogy a föld nem saját tulajdonuk, és ezért nincs a hitelre biztosítékuk;
- K. mivel az Élelmiszer Világprogram figyelmeztetett arra, hogy a 2008-as követelmények fedezéséhez szükséges 750 millió USD-ből ez idáig csupán 206 millió USD-ra kapott határozott ígéretet;
- L. mivel a termékek növekvő ára destabilizáló erőként hat a világgazdaságra és már több országban is zavargásokhoz vezetett;
- M. mivel az emelkedő élelmiszerárak miatt egyre sürgetőbb szükség van integrált politikai válaszlépésekre és az élelmiszerproblémák kezelését szolgáló átfogó stratégiára;

Az élelemhez való jog

1. hangsúlyozza, hogy az élelemhez való jog alapjogi természetű, és hogy javítani kell az élelemhez való mindenkori hozzáférés feltételeit minden ember számára az aktív, egészséges élet biztosítása érdekében; kiemeli, hogy az államok kötelesek védelmezni, tiszteltben tartani és teljesíteni ezt az alapvető emberi jogot; rámutat, hogy a tény, miszerint kétmilliárd ember még mindig borzalmas szegénységben él és 850 millió ember éhezik nap mint nap, az élelemhez való jog, mint a nemzetközi emberi jog részét képező jog rendszeres megsértését mutatja; éppen ezért felszólít az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata élelmiszerhez való jogról szóló részének végrehajtásához szükséges intézkedések elfogadására; sürgeti a Tanácsot annak biztosítására, hogy az élelmiszerrel kapcsolatos valamennyi nemzeti és nemzetközi politika tegyen eleget az élelemhez való jogból származó kötelezettségeknek;

2. ezért felhívja a Tanácsot, hogy a finanszírozási kötelezettségvállalások megerősítésével és a millenniumi fejlesztési célokkal kapcsolatos uniós cselekvési programnak a júniusi Európai Tanács általi elfogadásával fokozza a millenniumi fejlesztési célok melletti elkötelezettségét; úgy véli, hogy ennek az uniós cselekvési programnak adott időkeretben megvalósuló olyan konkrét mérföldköveket és cselekvéseket kellene tartalmaznia a kulcsfontosságú területeken – oktatás, egészségügy, vízügy, mezőgazdaság, növekedés és infrastruktúra –, amelyek hozzájárulnak a millenniumi fejlesztési célok 2015-re történő megvalósításának biztosításához, egyéb célkitűzések mellett az éhezés 2015-re történő megszüntetése céljából;

3. aggasztják az élelmiszerárakkal való spekuláció – köztük az árakkal kereskedő fedezeti alapok tevékenységének – éhezésre és szegénységre gyakorolt hatásai; felhívja a Bizottságot, hogy elemezze a spekuláció élelmiszerárakra gyakorolt hatását és ennek alapján tegye meg a megfelelő lépéseket;

2008. május 22., csütörtök

4. rámutat arra, hogy a jelenlegi élelmiszerválság szorosan összefügg azzal a pénzügyi válsággal, amelyben a központi bankok által a csőd megelőzése érdekében végzett likviditási injekció növelte az alapvető élelmiszerekbe történő spekulatív befektetéseket; felhívja az IMF-et és a Pénzügyi Stabilitási Fórumot ennek a „mellékhatásnak” a felmérésére figyelembe vételére a globális megoldások indítványozása során;

5. emlékeztet arra, hogy a jelenlegi válság miatt leginkább a lakosság legkevésbé szerencsés helyzetben lévő rétegei szenvednek, és hangsúlyozza a megfelelő szociálpolitika szükségességét a szegény és a hátrányos helyzetű népesség megerősítésére és a jelenlegi élelmiszerválság hatásainak enyhítésére;

Fenntartható élelmiszertermelés

6. hangsúlyozza, hogy minden más célt meg kell előzzen az a cél, hogy világszerte minden ember élelmiszerhez jusson; hangsúlyozza, hogy az EK-Szerződés 33. cikkében megállapítottak szerint az élelemnek ésszerű áron kell elérhetőnek lennie;

7. emlékeztet a mezőgazdasági piacok belső és globális szabályozása biztosításának szükségességére a fogyasztók, a gazdálkodók bevételei, a feldolgozóipar és egy fenntartható uniós élelmiszerpolitika érdekében;

8. emlékeztet arra, hogy a KAP elsődleges célja a piaci stabilitás, az ellátásbiztonság és ésszerű fogyasztói árak megteremtése, továbbá hangsúlyozza a KAP 2013-on túli szükségességét egy fenntartható EU élelmiszerpolitika érdekében, a fenntarthatóság és a mezőgazdasági termékek biztonságának és minőségének tiszteletben tartása mellett;

9. kiemeli, hogy a nyersanyagokhoz kapcsolódó költségek sok élelmiszertermék összköltségében aránylag kis összetevőt képeznek; felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy elemezzék a termelői árak és a nagyobb kiskereskedők árai közötti ellentmondásokat;

10. ezért hatásvizsgálatot kér a kiskereskedelmi forgalmazóknak az élelmiszerláncban betöltött szerepéről, mivel az élelmiszerek kiskereskedelmi árai a megélhetési költségekhez képest aránytalanul megemelkedtek; felszólítja a kiskereskedelmi forgalmazókat, hogy a termelőknek jutányos árat fizessenek, ugyanakkor viszont ésszerű árakon kínálják az élelmiszereket a fogyasztók számára;

11. rámutat arra, hogy az EU gabonakészletei csupán 30 napra lennének elegendők, és kétségbe vonja, hogy élelmiszerkészleteink szintje megfelelő volna, különös tekintettel a lehetséges válságokra; kéri a Bizottságot, hogy a jövőbeli válságok megelőzése érdekében dolgozzon ki élelmiszertartalékok létrehozására irányuló stratégiákat;

12. a mezőgazdasági termeléssel kapcsolatban jobb előrejelzéseket szorgalmaz annak érdekében, hogy sokkal korábban azonosíthatók legyenek a világ élelmiszer-ellátásának uralkodó irányzatai;

13. hangsúlyozza, hogy tiszteletben kell tartani az uniós mezőgazdasági termelők jövedelmi helyzetét; rámutat arra, hogy a takarmány, energia, trágya és egyéb ráfordítások növekvő árai mellett, továbbá a normáknak való egyre költségesebb megfelelés mellett a mezőgazdasági termelők jövedelmének jelentősen meg kellene növekednie, hogy az élelmiszer iránti keresletet továbbra is el tudják látni; rámutat arra, hogy a mezőgazdasági üzemek bevétele alig emelkedett, és hogy bizonyos tagállamokban a mezőgazdasági termelők jövedelme tulajdonképpen csökkent;

14. kéri, hogy a fenntartható mezőgazdasági politikák előmozdítását vegyék fel valamennyi bővítési és szomszédsági eszközbe;

15. kéri, hogy a harmadik országbeli szereplőket az uniós termelőkkel azonos szintű ellenőrzésnek vessék alá, de elismeri, hogy segítséget kell nyújtani a fejlődő országoknak, hogy megfeleljenek az EU növény-egészségügyi szabványainak;

16. üdvözli az EU mezőgazdasági minisztereinek határozatát annak a bizottsági javaslatnak az elfogadásával kapcsolatban, amely 2008-ra felfüggeszti a területpihentetési kötelezettségeket, és tudomásul veszi a Bizottság becslését, amely szerint ez a lépés körülbelül 2,9 millió hektár földterületet fog felszabadítani a gabonatermelés számára, és körülbelül 10 millió tonnával növeli az idei évi betakarítást;

2008. május 22., csütörtök

17. kéri a Bizottságot, hogy a világ élelmiszerbiztonságának javítása érdekében értékelje, milyen hatást gyakorolnak az élelmiszerbiztonságra az Európai Unió közös agrárpolitika terén folytatott jelenlegi politikái, a megújuló energia előállítására vonatkozó célok, a fejlesztési támogatások és a nemzetközi megállapodások;
18. hangsúlyozza, hogy az élelemnek elsőbbséget kell biztosítani az üzemanyagokkal szemben, és hogy a bioüzemanyag termelést szigorú fenntarthatósági kritériumokhoz kell kötni; megjegyzi, hogy a javasolt bioüzemanyag termelési célkitűzés elérése során ezeket a feltételeket teljesíteni kell;
19. elfogadja, hogy a bioüzemanyag-termelésre szánt termés uniós támogatása többé nem indokolt, de a lehető leghatározottabban hangsúlyozza, hogy jelenleg az EU teljes mezőgazdasági hasznosítású földterületeinek mindössze 2–3%-át használják ilyen termelésre, és az EU tekintetében túlzottak a média azon híradásai, amelyek a bioüzemanyagokat teszik felelőssé a jelenlegi élelmezési válságért; egyetért azonban azzal, hogy egyes országok, mint például az USA azon politikája, amely nagyobb földterületeket jelölt ki bioetanol előállítására szolgáló kukorica termelésére, kihatott a kukorica és más gabonák árára és elérhetőségére a világ élelmiszerpiacán;
20. felhívja azonban a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek többet a másodgenerációs bioenergia használatának és előállításának előmozdítása érdekében, amely trágyát és mezőgazdasági hulladékanyagot dolgoz fel, semmint elsődleges mezőgazdasági termékeket;
21. külön hangsúlyozza, hogy kiemelkedő prioritást kell élveznie a kommunális, a mezőgazdasági és erdei hulladék összegyűjtésének és gázzá történő átalakításának; rámutat, hogy így lehetővé válna megfelelő technológiák kifejlesztése, és lenne idő az élelmiszer- és az energiatermelés összeegyeztethetőségének vizsgálatára;
22. mély aggodalommal jegyzi meg, hogy az összetett takarmány ára tonnánként 75 euróval emelkedett, és a takarmánygabona kritikus hiánya következtében továbbra is emelkedik, ami további 15 milliárd euró költséget jelent az EU állattenyésztői ágazata számára;
23. úgy véli, hogy a jelenlegi válság azonnali és alapos vita lefolytatását igényli az EU intézményei és a tagállamok körében arról, hogy milyen szerepet játszhat a modern biotechnológia az élelmiszerek továbbra is elfogadható áron történő termelésének biztosításában;

Jobb fejlesztési politikák

24. úgy ítéli meg, hogy az éhínség elleni valós küzdelemhez szükség van egy globális fenntartható fejlődési politikára annak érdekében, hogy a fejlődő országok képesek legyenek elegendő élelmiszerral és vízzel ellátni lakosságukat;
25. támogatja a fejlődő országokat abban a törekvésükben, hogy a helyi lakosság számára biztosítsák az élelmiszerhez való hozzáférést; úgy véli, hogy a rendelkezésre álló politikai mozgásteret meg kell erősíteni, nemzeti szabályokat és intézkedéseket téve lehetővé az ágazat fejlesztése érdekében; úgy véli, hogy Malawi a fejlődő országok pozitív példája, ahol az élelmiszer-termelést az utóbbi három év alatt megkétszerezték, és hangsúlyozza, hogy az EU szerepet játszik a fejlődés támogatásában; kéri a Bizottságot, hogy nyújtson segítséget e jelenség megismertetésében, hogy azt más fejlődő országok elé példaképpen lehessen állítani;
26. felhívja a tagállamokat és a nemzetközi közösséget, hogy sürgősen teljesítsék az Élelmezési Világ-program (WFP) rendkívüli segélykérését, és nyújtsanak számára segítséget ahhoz, hogy szembeszállhasson az éhezéssel küzdelemben megjelenő új kihívásokkal; mindazonáltal úgy véli, hogy csökkenteni kell az élelmiszersegélyektől való függést, és ezért hangsúlyozza, hogy közép- és hosszú távú intézkedésekre van szükség a még károsabb következmények megelőzése és a válság kiváltó okainak kezelése érdekében;
27. felszólít a mezőgazdaság, az akvakultúra, a vidékfejlesztés és a mezőgazdasági üzletágak terén végzett beruházások sürgős és jelentős mértékű növelésére a fejlődő országokban, különös tekintettel a szegény mezőgazdasági termelőkre és az ökológiai élelmiszereket előállító rendszereken alapuló kisméretű farmokra; emlékeztet arra, hogy a világ szegény lakosságának 75%-a vidéki övezetekben él, de jelenleg a hivatalos fejlesztési támogatások (ODA) mindössze 4%-át fordítják mezőgazdasági célokra; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fejlesztési politikáikban kezeljék hatékonyabban a mezőgazdaság kérdését, ösztönözzék a 10. európai fejlesztési alap (EFA) programozás kiigazítását szoros együttműködésben a fejlődő országokkal, valamint újból tekintsék át az országstratégiai dokumentumokat annak érdekében, hogy magasabb prioritást biztosítsanak a mezőgazdaságnak; hangsúlyozza a nem kormányzati szervezetek szerepét az újító jellegű mezőgazdasági megoldások keresésében, partneri kapcsolatban a fejlődő országok lakosságával, és kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák és mozdítsák elő azok projektjeit;

2008. május 22., csütörtök

28. hangsúlyozza, hogy a szegény országokban földet, pénzügyi szolgáltatásokat és hitelt, magas terméshozamú vetőmagokat, öntözőrendszereket és trágyát kell biztosítani a mezőgazdasági kistermelők számára; kiemeli, hogy a mezőgazdasági ágazatba való beruházás során nagyobb figyelmet kell fordítani az öntözésre, a vidéki utakra, a kutatásra és a helyi szakismeretre, a képzésre és a helyes gyakorlatok cseréjére, a fenntartható, hatékony növénytermesztési rendszerek kifejlesztése, a tiszta ivóvíz valamint az oktatás érdekében, továbbá jobban középpontba kell állítani a helyi termelés és a piaci kereskedelem fellendítését; felszólítja ezért a Bizottságot, hogy fellépései során erősítse meg ezeket a területeket, és támogassa a termelői szervezeteket, a mikrohitelt és más pénzügyi szolgáltatási programokat, valamint a mezőgazdaságba történő erőteljesebb befektetést;

29. felszólítja az Európai Beruházási Bankot (EBB), hogy vizsgálja meg egy olyan garancia alap azonnali felállításának lehetőségét, amely, különösen a szegényebb fejlődő országokban a helyi élelmiszertermelők igényeihez alkalmazkodva a nemzeti mikrohitel és hitelrendszerek és kockázat fedezeti rendszerek támogatására irányul;

30. hangsúlyozza, hogy együttműködésre van szükség az éghajlatváltozás terén az EU és a fejlődő országok között, különösen a technológia átadása és a kapacitás-fejlesztés tekintetében; hangsúlyozza továbbá, hogy az éghajlatváltozás kérdését érvényre kell juttatni minden EU fejlesztési együttműködésben, és kiemeli, hogy néhány egyszerű védintézkedés is segítséget jelentene a gazdáknak abban, hogy termésüket megóvják az aszálytól és egyéb természeti katasztrófától, és felhívja a Bizottságot ezen védintézkedések megvizsgálására; felhívja a nemzetközi közösséget, hogy fokozza az elsvatagosodás, a talajdegradáció és a szárazság elleni erőfeszítéseket az élelmiszer-biztonság és a vízhez való hozzáférés javítása érdekében, különösen a szegényebb fejlődő országokban;

31. hangsúlyozza a kutatás terén eszközölt megfelelő befektetések fontosságát annak érdekében, hogy a világ valamennyi régiójában növelni lehessen a terméshozamot;

32. kiemelten kéri, hogy a GMSZ-ek terén tapasztalható valamennyi fejleményt, illetve a velük kapcsolatos nyilvános vitát szorosan kövessék figyelemmel;

33. úgy véli, hogy az államoknak jogukban áll gondoskodni ellátási függetlenségükről és élelmiszerbiztonságukról, illetve védelmezhetik piacaikat a támogatott termékek importjával szemben; úgy véli továbbá, hogy a mezőgazdasági termékek exporttámogatása destabilizálja a fejlődő országok helyi piacait;

Méltányos nemzetközi kereskedelem

34. úgy véli, hogy a mezőgazdasági piacok megnyitásának fokozatosan, az adott fejlődő ország fejlődési ütemével összhangban és szociálisan igazságos és környezetvédelmileg szilárd kereskedelmi szabályok alapján kell történnie; tudomásul veszi, hogy a helyi termelők számára okozott visszafordíthatatlan károk megelőzése érdekében a fejlődő országok népességének alapvető igényeihez szükséges, vagy az élelmiszerbiztonság és a vidékfejlesztés szempontjából a fejlődő országokban különös jelentőséggel bíró érzékeny árukat ki kellene zárni a teljes liberalizálásból; hangsúlyozza, hogy az EU-nak a fejlődő országokkal folytatott kereskedelmi tárgyalásai során egy preferenciális és aszimmetrikus rendszert kell előmozdítania annak érdekében, hogy képesek legyenek bizonyos ellátás-irányítási és egyéb fejlesztési eszközöket megtartani piacaikon; rámutat arra, hogy a „Fegyvereken kívül mindent” megállapodás értelmében a legkevésbé fejlett országok kvóta- és vámmentesen férnek hozzá az EU piacaihoz;

35. hangsúlyozza, hogy a jelenleg folyó gazdasági partnerségi megállapodásokról szóló tárgyalásokon a Bizottság prioritásainak meg kell felelniük az afrikai, karibi és csendes-óceáni (AKCS) országok által kifejezésre juttatott fejlesztési szükségleteknek; emlékeztet arra, hogy e kihívásnak való megfelelés érdekében a gazdasági partnerségi megállapodásokat a kilátásba helyezett új (2010-ig évi kétmilliárd euró értékű) „Aid for Trade” alpból, valamint a regionális integráció előmozdításával kell támogatni;

36. hangsúlyozza, hogy szükség van arra, hogy a dohai fejlesztési forduló sikeres, kiegyensúlyozott és igazságos eredményeket hozzon; hangsúlyozza, hogy a dohai forduló eredményeinek pozitív ösztönzőként kellene hatniuk a fejlődő országokra a mezőgazdaságba és az élelmiszertermelésbe való beruházás tekintetében; kéri a Bizottságot, hogy támogassa azokat a javaslatokat, amelyek célja, hogy a jelenleg a WTO-val folytatott tárgyalásokba felvegyenek egy fellépést az alapvető élelmiszerek árával kapcsolatban;

37. ismételten kéri a Bizottságot és a Tanácsot, hogy mozdítsák elő a méltányos kereskedelmi és egyéb etikus rendszereket, amelyek a kis- és kirekesztett termelők támogatása, a volatilitás csökkentése, a garantált igazságosabb árak és bevételek révén hozzájárulnak a szociális és környezeti normák emeléséhez, és bátorítja az EU közzétartásait, hogy a méltányos kereskedelmet és a fenntarthatóság feltételét építsék be állami közbeszerzési kiírásaikba és beszerzési politikáikba;

2008. május 22., csütörtök

A demokrácia előmozdítása

38. hangsúlyozza hogy az élelmiszerek terén jelenleg tapasztalható válság rámutat arra, hogy a politikai stabilitás, a regionális integráció, a demokrácia és az emberi jogok előmozdítására nem csupán az EU-n belül, hanem az egész világban szükség van; felhívja ezért valamennyi érintett felet a humánus és demokratikus értékek, valamint a jogállamiság előmozdítására a jelenlegi élelmiszer-válság kezelése és az élelmiszer-biztonság hosszú távra szóló megoldásának kialakítása során;

*
* *

39. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, a Világbanknak, a G8 államoknak, az ENSZ főtitkárának és az ENSZ Közgyűlésének, az AKCS–EU Közös Parlamenti Közgyűlés társelnökeinek és a Pánafrikai Parlamentnek.

A vízumkötelezettségek alóli mentesség

P6_TA(2008)0230

Az Európai Parlament 2008. május 22-i állásfoglalása az Európai Unió és az Egyesült Államok közötti, a vízumkötelezettségek alóli mentességről (vízummentességről) folytatott tárgyalásokról

(2009/C 279 E/15)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló Szerződés 2., 6., 24. és 29. cikkére, valamint az EK-Szerződés 62., 63., 286. és 300. cikkére, amelyek egy szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló európai térség, valamint a harmadik országokkal és szervezetekkel folytatott nemzetközi tárgyalások jogi alapját képezik,
- tekintettel a Tanácsnak és a Bizottságnak a 2008. március 6-án és 2008. április 21-én az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságához intézett nyilatkozataira,
- tekintettel eljárási szabályzata 83. cikkére és 103. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az Amszterdami Szerződés 1999-es hatálybalépése óta a vízumokra vonatkozó szabályok megalkotása – beleértve azon harmadik országok listáját, amelyek állampolgárainak a külső határok átlépésekor vízummal kell rendelkezniük, és azon országokét, amelyek állampolgárai mentesek e követelmény alól – a Tanács hatáskörébe tartozik (EK Szerződés 62. cikk (2) bekezdés b.) pontjának i.) alpontja);
- B. mivel a Közösség hatásköre a vízumkérdéseket illetően magában foglalja azon feltételeket, amelyek alapján a vízummentes státusz harmadik országok állampolgárai számára megadható, és mivel e feltételeknek egyenlő bánásmódot kell biztosítaniuk az összes uniós polgár számára, nemcsak magának a vízummentes státusz megadásának vagy elutasításának tekintetében, hanem azokat a feltételeket és szabályokat illetően is, amelyek értelmében a harmadik országok megadták e státuszt a különböző tagállamoknak vagy megtagadták azt tőlük;
- C. mivel 2001 óta a Tanács az Egyesült Államok állampolgárait mentesíti a vízumkötelezettség alól ⁽¹⁾; mivel sajnálatos módon hasonló mentesség nem alkalmazható valamennyi uniós polgár esetében, mert az Egyesült Államok a vízumkötelezettséget néhány tagállam (jelenleg Bulgária, Csehország, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Románia és Szlovákia) polgárai esetében fenntartja, tekintettel arra, hogy többek között a vízumkérelmek nem egyértelmű kritériumokon alapuló elutasításának aránya ezen országok többsége esetében magasabb mint 3% (bizonyos körülmények között 10%);
- D. mivel 2005 óta közösségi szinten ⁽²⁾ viszonzásmechanizmus aktiválható a tagállamtól jövő tájékoztatást, a Bizottságnak az illető harmadik országgal való kapcsolatfelvételt, valamint a Tanácshoz benyújtott bizottsági jelentést követően, amikor a Tanács dönthet a „szóban forgó harmadik ország állampolgáiraival szembeni vízumkötelezettség ideiglenes visszaállításáról”;

⁽¹⁾ Lásd az 539/2001/EK tanácsi rendelet II. mellékletét.

⁽²⁾ Lásd az egységes szerkezetbe foglalt 539/2001/EK tanácsi rendelet 1. cikkének (4) bekezdését.